

Utbildningsinspektion i Tunaholmsskolan, grundskola 7–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Tunaholmsskolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	4
Bedömning av förutsättningarna	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Tunaholmsskolan den 26-27 april 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Mariestads kommun och Tunaholmsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Tunaholmsskolan intervjuades elever, lärare, elevhälsopersonal, rektor samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i årskurserna 7–9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Tunaholmsskolan

Skolan/verksamheten	Antal barn/elever/studerande
Grundskola	387

Tunaholmsskolan är en skola med årskurserna 7–9 som är belägen i den västra delen av Mariestads tätort. Skolan är byggd 1982 och har nyligen renoverats.

Tunaholmsskolan bildar tillsammans med Leksbergs skola, Lockerudsskolan, Flitiga Lisans skola och Kronoparksskolan det västra skolområdet i Mariestads kommun. Till Tunaholmsskolan kommer områdets elever i årskurs 7. Cirka 40 procent av eleverna vid skolan har utländsk bakgrund. Vid skolan finns en undervisningsgrupp för till Sverige nyanlända elever, en så kallad förberedelseklass, här går åtta elever.

Vid Tunaholmsskolan möts ungdomar med olika bakgrund, såväl socialt, kulturellt som geografiskt. Skolan arbetar målmedvetet med att bli en skola för alla och för att integrationen av olika elevgrupper ska lyckas.

Den pedagogiska personalen och eleverna arbetar i tre arbetslag. Organisationen är uppbyggd så att varje arbetslag ansvarar för en årskurs.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Tunaholmsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Tunaholmsskolan erbjuder undervisning som ger eleverna i huvudsak goda möjligheter att utveckla kunskaper i enlighet med de nationella målen. Mobbning eller annan kränkande behandling är ovanligt och eleverna uttrycker att de trivs och känner sig trygga. Eleverna vid Tunaholmsskolan gör, vid en jämförelse med riket, något bättre betygsresultat. Samtidigt noteras att skolans kvalitetssäkring av betygsättningen bör bli bättre.

Tunaholmsskolan har ett väl fungerande arbete för att upptäcka och följa upp elever i behov av särskilda stödåtgärder. Skolans elever har stor tilltro till sina lärare och den utbildning man får. Rektorn har stort förtroende hos elever och personal.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Det saknas beslut om anpassad studiegång och om placering i särskild undervisningsgrupp för elever vid Tunaholmsskolan (5 kap. 5 § och 10 § grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte studiehandledning på modersmålet för elever som behöver det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

- Skolan erbjuder aktiviteter i elevens val som strider mot grundskoleförordningen och läroplanen (1 kap. 2 § och 2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen samt avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet - Lpo 94).
- Svenska som andraspråk erbjuds vid Tunaholmsskolan som stöd och inte som alternativ till ämnet svenska (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).
- Utbildningen vid skolan är inte avgiftsfri (4 kap. 4 § skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om läroplanens och kursplanernas mål i alla ämnen.
- Skolan bör arbeta vidare med att förbättra elevernas inflytande och ansvar över verksamheten i stort.
- Skolan bör arbeta för att innehållet i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer i högre grad motsvarar utvecklingen av de kunskaper och färdigheter som uttrycks i läroplan och kursplaner.
- Skolan bör säkerställa att uppföljning av elevernas kunskapsutveckling utgår från kursplanernas mål i samtliga ämnen.
- Skolan bör utveckla rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygssättning.
- Rektorn bör tydliggöra sitt pedagogiska ledarskap i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.
- Skolan bör arbeta så att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Kunskaper

År 2006 lämnade 124 elever årskurs 9 vid Tunaholmsskolan. Skolans resultat i jämförelse med Mariestads kommun och riket framgår av tabell 1.

Tabell 1. Jämförelse mellan resultatmått för åren 2005–2006 för elever i årskurs 9.

Resultatmått för elever i årskurs 9	Tunaholms- skolan		Kommunen		Riket	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Meritvärde	211	210	213	207	206	206
Andel (procent) med fullständigt slutbetyg	82	77	82	76	75	76
Andel (procent) behöriga till gymnasieskolan	94	91	96	92	89	89
Genomsnittligt meritvärde, elever med utländsk bakgrund	206	203	200	199	189	190

Källa. Skolverkets officiella statistik

Inspektörerna noterar att Tunaholmsskolans elever sammantaget visar något bättre resultat än riket och likvärdiga med de betygsättande skolorna i kommunen. Samtliga kommunens betygsättande grundskolor visar sämre resultat 2006 än tidigare år. För Tunaholmsskolans del är förändringen relativt liten jämfört med år 2005. Skolans personal och rektor förklarar nedgången med att det finns en slumpvis variation mellan årskurserna men också med att besparingar och minskade resurser i längden påverkar resultaten negativt. Vid Tunaholmsskolan lyckas elever med utländsk bakgrund resultatmässigt markant bättre än i riket.

I SALSA, Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser, görs jämförelser mellan de erhållna resultaten uttryckta i betyg och modellberäknade resultat med hänsyn till vissa bakgrundsfaktorer, såsom föräldrarnas utbildningsnivå, andelen elever med utländsk bakgrund och kön.¹ Av dessa jämförelser framgår att Tunaholmsskolans faktiska meritvärde 2006 var betydligt högre än det modellberäknade värdet och högre än motsvarande värde för andra betygsättande skolor i kommunen.

I samband med redovisning av Tunaholmsskolans betygsresultat ska dock noteras att skolan bör förbättra sin kvalitetssäkring av att betygsättningen är rättvis och likvärdig. Se vidare i avsnittet ”Bedömning av genomförandet” under rubriken bedömning och betygsättning.

Intervjuer och lektionsbesök visar att det finns skillnad i elevernas kunskap om såväl läroplanens som kursplanernas mål beroende på ämne och lärare. Inspektörerna bedömer därför att skolan bättre bör arbeta för att öka elevernas kännedom om läroplanens och kursplanernas mål.

Normer och värden

Av intervjuer med elever, personal och föräldrar framgår att Tunaholmsskolan har varit en orolig arbetsplats för både elever och lärare om man ser några år tillbaka i tiden. Förändringar i arbetslagsorganisationen, personalens gemensamma förhållningssätt och tydligare ledning, skolans upprustning och ombyggnad är enligt rektor och personal olika faktorer som bland andra har haft betydelse för förbättrade förhållanden. Vid tillfället för inspektionen noterar inspektörerna att det råder ett vänligt och accepterande klimat såväl elever emellan som mellan lärare och elever. Detta är också vad samtliga intervjuade framhåller. I skolans kvalitetsredovisningar för år 2005 och 2006 redovisas resultat av elevenkäter där Tunaholmsskolan visar höga värden för elevernas upplevda trygghet. Enligt elever, lärare och skolläda är mobbning eller annan kränkande behandling numera ovanligt vid skolan och som tidigare beskrivits uttrycker eleverna att de trivs och känner sig trygga.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolläda och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

¹ Se www.salsa.artisan.se

Arbetsmiljö och delaktighet

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning.

Eleverna vid Tunaholmsskolan är medvetna om att de kan och har möjlighet att påverka sin skolsituation. Genom bland annat klassrådets och elevrådets möten finns en samverkan kring skolövergripande frågor. Dock beskriver eleverna i samband med intervjuer och verksamhetsbesök att elevrådet inte alltid arbetar med de viktiga frågorna i skolan, att kommunikationen mellan elevråd och klassråd kan bli bättre samt att elevrådet inte får återkoppling från skolan på sina förslag och synpunkter. Rektorn beskriver också hur han genom olika åtgärder försökt att underlätta elevrådets arbete. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta vidare med att förbättra elevernas inflytande och ansvar över verksamheten i stort.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Skolan är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I planen ska åtgärder redovisas och den ska följas upp varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling.

Vid inspektionstillfället hade skolan påbörjat arbetet med att upprätta en likabehandlingsplan. Ett dokument har arbetats fram som underlag för det fortsatta arbetet och ett utkast till en likabehandlingsplan delges inspektörerna vid besöket. Dokumenten motsvarar inte en sådan likabehandlingsplan som lagen kräver då de exempelvis inte tydligt och konkret och utifrån en kartläggning av Tunaholmsskolans behov anger vilka åtgärder som behövs för att främja likabehandling och förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Inspektörerna bedömer vidare att skolan i planen inte heller ger uttryck för ett vuxen – elevperspektiv i det förebyggande arbetet eller i sina rutiner för åtgärder vid kränkande behandling. Se vidare i Skolverkets allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling.

Inspektörerna bedömer att skolan måste upprätta en likabehandlingsplan enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Inspektörerna vill i sammanhanget påpeka att likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Innehåll, organisering och arbetssätt

Elever och personal vid skolan är organiserade i tre arbetslag. Varje arbetslag omfattar en årskurs. Lärare och elever följs åt under de tre år eleverna finns på skolan. Skolans lokalmässiga uppdelning följer arbetslagen så att det i praktiken

finns tre skolor i skolan. För varje arbetslag finns en arbetslagsledare och tillsammans med rektorn bildar dessa en ledningsgrupp för samordning och information.

Enligt grundskoleförordningen ska det finnas en arbetsplan för genomförandet av de fastställda målen för utbildningen. Arbetsplanen ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal och ska kontinuerligt följas upp och utvärderas.

Tunaholmsskolan har väl utarbetade planer när det gäller elevinflytande, arbetsorganisation, värdegrundarbete, föräldrainflytande, hälsa. Dessa bildar tillsammans en arbetsplan för skolan. I planerna finns angivet hur och när dessa ska följas upp. Inspektörerna bedömer att arbetsplanen ligger i linje med nationella mål och riktlinjer men att skolan inte följer upp och utvärderar planen kontinuerligt.

Skolan ska främja elevernas harmoniska utveckling genom en balanserad och varierad sammansättning av innehåll och arbetsformer. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för undervisningen. Läraren ska utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och organisera arbetet så att eleven utvecklas och även får möjlighet till överblick och sammanhang.

När elever i intervjuer och vid verksamhetsbesök beskriver skolarbetet och hur man arbetar så är utgångspunkten ofta lärarens instruktioner och handledning, enskilt arbete med uppgifter i läroboken och prov. Ämnesövergripande teman som syftar till att skapa överblick och sammanhang för eleverna förekommer sällan eller aldrig enligt intervjuer med rektor, personal och elever. Som tidigare konstaterats är kunskapen hos eleverna om läroplanens och kursplanernas mål varierande och skolan bedriver inget gemensamt systematiskt arbete för att öka elevernas ansvar och inflytande över sin utbildning. Skolan följer heller inte upp arbetsplanen på dessa områden.

Vid lektionsbesök finner inspektörerna exempel på att lärare i vissa ämnen utgår från planeringar där kursplanernas mål inte går att känna igen. Inspektörerna ser dock också exempel på lektioner där kursplanens mål konkretiseras för eleverna och där de har möjligheter att påverka undervisningen. Se vidare under rubriken Utvärdering av lärandet, bedömning och betygsättning.

Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att innehållet i undervisningen, arbetssätt och arbetsformer i högre grad motsvarar utvecklingen av de kunskaper och färdigheter som uttrycks i läroplan och kursplaner. Inspektörerna vill i sammanhanget framhålla vikten av att arbetsplanen kontinuerligt följs upp och utvärderas.

Individanpassning och stöd

Vid Tunaholmsskolan finns elevhälsoteam, bestående av kurator, specialpedagog, studie- och yrkesvägledare, skolsköterska samt rektor. Elevhälsoteamet träffas varje vecka för att diskutera stödbehov som finns vid skolan, samt för uppföljning av tidigare gjorda insatser. Lärare kan anmäla ärenden till mötena och har möjlighet att med teamet diskutera elevers situation och stödbehov. Elevhälsoteamet deltar även i arbetslagsmöten vid några tillfällen under läsåret. Personalen i elevhälsoteamet tycker att de har bra kontroll på vilka elever som är i behov av särskilt stöd och att de därmed i ett tidigt skede kan sätta in resurser. Denna bild bekräftas av såväl lärare som rektorn vid skolorna. Inspektörerna

nas bedömer att Tunaholmsskolan har rutiner för att identifiera vilka elever som är i behov av särskilt stöd.

Vid Tunaholmsskolan har man valt att göra klassindelningar om högst 20 elever per klass. Detta ger enligt rektor och skolans personal större möjligheter till individualisering och stöd i undervisningen. Samtidigt innebär de relativt små klasserna att resurser saknas för specialpedagogtjänster och att rektorn och lärarna ofta måste göra prioriteringar i hur man ska kunna ge enskilda elever lämpliga stödåtgärder.

Av intervjuer med personal i elevhälsoteamet och lärare framgår att det framförallt är i svenska, matematik och engelska som eleverna erbjuds stödundervisning och att det endast i begränsad omfattning är möjligt att få stöd i andra ämnen. Skolverkets officiella statistik för läsåret 2005/06 visar att eleverna vid Tunaholmsskolan har god måluppfyllelse i ämnena svenska, matematik och engelska. Däremot är måluppfyllelsen betydligt lägre i samhällsorienterande ämnen som samhällskunskap, historia och religion. Samma mönster återfinns i kommunens samtliga betygsättande skolor. En av anledningarna till dessa resultat kan enligt inspektörerna vara att stödundervisningen i grundskolan huvudsakligen är fokuserad till de ämnen som ger behörighet till studier vid något av de nationella gymnasieprogrammen.

Inspektörerna bedömer dock att Tunaholmsskolan uppfyller förordningens krav att elever som har svårigheter i skolarbetet också får särskilt stöd.

Områdesindelningen i Mariestads kommun innebär att nästan alla elever i årskurs 7–9 med utländsk bakgrund går i västra skolområdet och således på Tunaholmsskolan. För de kostnader skolan har för att ordna undervisning och stöd får skolområdet ett schablonbidrag som ska täcka särskilda stödinsatser, språkundervisning och andra insatser. Rektor menar att detta bidrag inte står i proportion till de insatser som behöver göras och därför leder till oönskade prioriteringar i verksamheten och i de stödinsatser som eleverna får.

Åtgärdsprogram finns för de elever som elevhälsoteamet arbetar med eller som av annan anledning är i behov av ett sådant. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av omfattar åtgärder på flera olika ansvarsnivåer och det är inspektörernas uppfattning att de är ett hjälpmedel i arbetet med elever i behov av särskilt stöd.

Enligt grundskoleförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. I Tunaholmsskolan har en stor andel av eleverna minst en förälder med annat modersmål än svenska. Ingen elev på skolan får dock studiehandledning på sitt modersmål och det saknas rutiner vid skolan för att kartlägga i vilken utsträckning behovet finns. Såväl rektor som personalen menar att det finns elever som säkert skulle behöva studiehandledning på modersmålet. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör utveckla rutiner för att undersöka behovet av studiehandledning på modersmålet och att de elever som är i behov av studiehandledning måste få detta.

Vid skolan finns det elever som större delen av skoldagen får sin undervisning i den så kallade språkgruppen som är en förberedelseklass för elever som relativt nyss anlänt till Sverige. Därutöver är det framförallt i de praktisk-estetiska ämnena som eleverna följer undervisningen i respektive klass och årskurs. Skolans mål är att eleverna i förberedelseklassen så snart som möjligt ska få hela sin undervisning i sin klass. För dessa elever saknas beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Elevernas undervisning avviker från timplanen, trots detta

saknas beslut om anpassad studiegång. Inspektörerna bedömer att elever som går i förberedelseklassen är placerade i en särskild undervisningsgrupp.

Inom rektorns ansvarsområde finns också en särskild undervisningsgrupp, Rondellen, som tar emot elever i behov av särskilt stöd där skolan misslyckats hitta lämpliga åtgärder. Rondellen bedrivs i samarbete med socialförvaltningen och är öppen för elever i årskurserna 7–9 från hela kommunen. När en elev bedöms vara i behov av en plats vid Rondellen skickar rektorn vid elevens hemskola en ansökan till Tunaholmsskolans rektor som är den som avgör om eleven kan tas emot. Se vidare i den för kommunen övergripande inspektionsrapporten.

Inspektörerna bedömer att skolan måste fatta beslut om dels placering i särskild undervisningsgrupp, dels om anpassad studiegång för eleverna i förberedelseklassen och i den särskilda undervisningsgruppen Rondellen.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Utbildningen ska vara likvärdig var helst den anordnas i landet. Betygssättning är formellt sett myndighetsutövning. Lärarens bedömning av kunskaperna kan ha avgörande betydelse för den enskilda eleven och betygen kan inte överklagas. Det är därför viktigt att bestämmelserna om bedömning och betyg tillämpas på ett likvärdigt och rättssäkert sätt.

Resultaten vid de nationella proven i årskurs 9 för år 2006 i ämnena svenska, engelska och matematik visar vid en jämförelse med slutbetygen i årskurs 9 en avvikelse mellan resultaten. Resultaten i slutbetyg är konsekvent bättre än resultaten på de nationella proven. Särskilt tydligt är detta i ämnet matematik där avvikelsen är stor. Andelen elever som i slutbetyg fick Mycket Vål Godkänt var 12 procent, Vål Godkänt 39 procent och andelen som ej nått målen var 6 procent. Vid ämnesprovet i matematik fick 7 procent Mycket Vål Godkänt, 27 procent Vål Godkänt och andelen som ej nått målen var 12 procent.

Vid intervjuer med rektor och lärare framkom att betygsresultaten för år 2006 inte gemensamt hade sammanställts eller diskuterats. Vid samtalen framkommer vidare att skolan inte bedriver ett medvetet analysarbete av elevernas resultat. Bedömning och betygsättningsfrågor diskuteras dock i ämnesgrupper vid skolan. Lärarna gör jämförelser i bedömning och betygsättningsfrågor inom det egna ämnet. För att säkerställa att bedömning och betygsättning på Tunaholmsskolan är rättvisa och likvärdiga med andra skolor är enligt inspektörernas bedömning de diskussioner som sker mellan lärare i olika ämnen på den egna skolan inte tillräckliga. Intervjuer med rektor och lärare visar att inget organiserat samarbete med andra skolor, såväl inom som utom kommunen, förekommer i bedömnings och betygsättningsfrågor.

Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla rutiner för att säkerställa en rättvis och likvärdig betygsättning.

Tunaholmsskolan har i sitt arbete med att ta fram en modell för individuella utvecklingsplaner på skolan också gjort en revidering av sina lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna bland annat i syfte att underlätta kunskapsuppföljningen i alla ämnen vilket inspektörerna bedömer som bra. Återkoppling till eleverna och deras vårdnadshavare om elevernas kunskapsutveckling i utvecklingssamtal vid Tunaholmsskolan sker med utgångspunkt i de lokala bearbetningarna. Vid genomgång av de aktuella dokumenten, vid verksamhetsbesök och i intervjuer med lärare kan inspektörerna konstatera att det finns

ämnen där skolans lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna knappast alls återspeglar mål att sträva mot eller mål att uppnå i respektive kursplan.

Inspektörerna bedömer därför att skolan bör säkerställa att uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utgår från kursplanernas mål.

Kvalitetssäkring och förbättringsinsatser

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningarna ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Tunaholmsskolans kvalitetsredovisning följer en gemensam mall, vägvisaren som Mariestads kommun beslutat använda. En stor del av kvalitetsredovisningen innehåller en redovisning av resultaten på elev- och föräldraenkäter. Inspektörerna konstaterar att dessa enkäter är intressanta och ger skolorna information i olika avseenden om hur respektive skola uppfattas av elever och föräldrar. I intervjuer med lärare och rektor får inspektörerna dock flera exempel på utvecklingsarbete av god kvalitet som inte redovisas i skolans kvalitetsredovisning. Det är mycket svårt att utläsa i vilken utsträckning nationella mål för utbildningen vid skolan har förverkligats eller vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen finns endast andelen godkända i ämnena svenska, engelska och matematik, andelen behöriga till nationella program samt genomsnittligt meritvärde redovisat. Skolans resultat på nationella ämnesprov samt måluppfyllelsen i form av betygsresultat i olika ämnen redovisas inte. Skolan gör inga sammanställningar eller analyser i kvalitetsredovisningen av de samlade kunskapsresultaten.

Inspektörerna bedömer att Tunaholmsskolans kvalitetsredovisning måste förbättras så att den motsvarar kraven i förordningen. Frågan behandlas vidare i den sammanfattande kommunrapporten över skolverksamheten i Mariestads kommun.

Ledning och intern kommunikation

Rektorer inom det västra skolområdet utgör en ledningsgrupp för området och träffas regelbundet för att diskutera och planera exempelvis gemensamma utvecklingsfrågor. Vid Tunaholmsskolan finns det en rektor som tjänstgör heltid vid skolan. Rektorn har det övergripande ledningsansvaret för skolans verksamhet och ekonomi och har också uppdraget att vara den samordnande rektorn i västra skolområdet.

Enligt bestämmelserna ska rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på de nationella målen.

Rektorn har arbetat som skolledare sedan 1979 i annan kommun och kom till Mariestad år 1999. Han tillträdde sin nuvarande tjänst som rektor för Tunaholmsskolan år 2003. Rektorn har genomgått den statliga rektorsutbildningen.

Av intervjuer med personal framgår att rektorn har betytt mycket för stämningen på skolan och att skolan är en lugn och trygg arbetsplats för elever och lärare. Vidare framgår att rektorn har satt fokus på struktur och gemensamma förhållningssätt samt organiserat viktiga inslag i skolans arbete så att skolans vardag fungerar väl. Personalen har ett stort förtroende för sin rektor. Inspektö-

rerna bedömer utifrån intervjuer med rektorn och personalen att rektorn är väl förtrogen med den dagliga verksamheten.

Som tidigare beskrivits i avsnitten ”Bedömning av resultaten” och ”Bedömning av genomförandet” visar inspektionen på flera förbättringsområden där rektorn är ansvarig och där den pedagogiska ledningen har avgörande betydelse för hur långt skolan kommit och hur den utvecklas vidare. I intervjuerna menar såväl rektorn som lärarna att rektorn bland annat på grund av ständigt nya uppdrag från förvaltning och nämnd inte kan vara den ledande och samlande kraften i det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan.

Inspektörerna bedömer att rektorn bör tydliggöra sitt pedagogiska ledarskap i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som ska erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Elevens val syftar till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Elevens val ingår i den totalt garanterade undervisningstiden. Med undervisningstid avses tid för arbete som planerats av lärare och elever tillsammans och som eleverna genomför under lärares ledning. Enligt läroplan ska undervisningen i skolan vara icke-konfessionell.

Enligt dokument som inspektörerna tagit del av kan elever vid Tunaholmsskolan välja att hos en idrottsförening träna en idrott som eleven är intresserad av. Träningen kan ske på annan tid än under skoltid. Elevens val erbjuds även i form av läxhjälp och stöd i ämnena svenska, matematik och engelska. Vidare erbjuds konfirmationsundervisning som elevens val i årskurs 8.

Inspektörerna bedömer att elevens val i form av aktiviteter anordnade av idrottsförening inte sker under ledning av lärare. Läxhjälp och stödundervisning bedömer inspektörerna inte vara en breddning eller fördjupning av skolans ämnen och därför inte att betrakta som elevens val. Inspektörerna bedömer också att konfirmationsläsning strider mot kravet att undervisningen ska vara icke-konfessionell.

Inspektörerna bedömer därför att skolan måste erbjuda elevens val med ett innehåll som överensstämmer med grundskoleförordningen och läroplanen.

Enligt grundskoleförordningen ska om det behövs undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever som faller under de kriterier som anges i grundskoleförordningen. Det är rektorn som bestämmer om svenska som andra språk ska anordnas för en elev. Svenska som andra språk ska anordnas, i stället för svenska, som eget ämne, och följa kursplanen för detta ämne. Svenska som andraspråk kan därutöver anordnas som exempelvis elevens val.

En stor andel av eleverna vid Tunaholmsskolan har utländsk bakgrund. Intervjuer med rektorn och personal visar att elever vid skolan som är i behov av svenska som andra språk inte erbjuds detta som ett alternativ till ämnet svenska.

Skolan erbjuder istället stödundervisning i ämnet svenska. Dock kan elever inom ramen för elevens val välja studier i svenska som andraspråk.

Inspektörerna bedömer att skolan inte anordnar ämnet svenska som andraspråk som ett alternativ till svenska för de elever som behöver det.

Utbildningen i grundskolan ska vara avgiftsfri för eleverna. I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Inspektörerna har uppmärksammat att Tunaholmsskolan på friluftsdagar anordnar skidresor som för eleverna kan kosta upp till 1 500 kr. På friluftsdagarna finns också kostnadsfria alternativ på hemorten. Inspektörerna bedömer att utbildningen vid skolan inte är avgiftsfri. Se vidare i den övergripande rapporten för Mariestads kommun där Skolverkets samlade bedömning av avgifter i kommunens skolor görs.

Inspektörerna bedömer vidare att eleverna, med undantag av vad som anges ovan, har tillgång till utbildning i den omfattning som ska erbjudas enligt de nationella bestämmelserna.

Personal

Det stora flertalet av lärarna är utbildade för den undervisning de i huvudsak bedriver. Enligt Skolverkets officiella statistik för läsåret 2005/06 har Tunaholmsskolan en lärartäthet på 8,3 lärare per 100 elever vilket kan jämföras med 8,0 i Mariestads kommun och 8,3 lärare per 100 elever i riket.

Kompetensutveckling ska anordnas för den personal som har hand om utbildningen och rektorn har ett särskilt ansvar för att de får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Intervjuer med rektorn och personalen visar att det vid Tunaholmsskolan saknas en plan för personalens kompetensutveckling utifrån skolans behov. Enligt rektorn och personalen saknas det också pengar för att genomföra kompetensutvecklingsinsatser. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör arbeta så att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter. Se vidare i den för kommunen övergripande rapporten.

Materiella resurser

Inspektörerna bedömer att eleverna i Tunaholmsskolan har tillgång till böcker, skrivmaterial och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå de nationella målen.

Datum	Ort
2008-01-11	Göteborg

Mats Lindström

Mats Aronsson